

نکاتی که درباره «چک و سفته ظهر نویسی شده» باید بدانید

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد...

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد، آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر و قانون است که مهمترین اثر این آشنایی و آگاهی را می توان در پیشگیری از وقوع بسیاری از مشکلات حقوقی دانست؛ بنابراین، امروز تلاش داریم تا موضوع «ظهرنویسی چک و سفته» را بررسی کنیم.

کلیه کسانی که در چک از خود امضاء بر جا می گذارند در مقابل دارنده چک مسئولیت تضامنی دارند و در صورتی که چک در سر رسید پرداخت نگردد، دارنده می تواند پس از گرفتن گواهی عدم پرداخت با رعایت مواعد قانونی، علیه هر یک از امضاء کنندگان بدون رعایت تقدم و تاخر اقدام به دعوا نماید و وجه چک را وصول کند.

آثار ظهر نویسی

دو قاعده اساسی در ظهر نویسی جاریست:

1- قاعده مسئولیت تضامنی ظهر نویسان

2- قاعده عدم ورود ایرادات

مسئولیت تضامنی ظهر نویسان

کلیه کسانی که در چک از خود امضاء بر جا می گذارند در مقابل دارنده چک مسئولیت تضامنی دارند و در صورتی که چک در سر رسید پرداخت نگردد، دارنده می تواند پس از گرفتن گواهی عدم پرداخت با رعایت مواعد قانونی، علیه هر یک از امضاء کنندگان بدون رعایت تقدم و تاخر اقدام به دعوا نماید و وجه چک را وصول کند.

ماده 249 قانون تجارت در خصوص برات صراحتاً این موضوع را بیان می دارد و به دارنده برات این حق را می دهد که در صورت عدم تادیه و اعتراض به هر کدام از آنها که بخواهد (امضاء کنندگان) منفرداً یا به چند نفر یا به تمام آنها مجتمعاً رجوع نماید.

وهمین حق را هر یک از ظهر نویس ها نسبت به برات دهنده و ظهر نویسان ما قبل خود دارد. اقامه دعوا بر علیه یک یا چند نفر از مسوولین موجب اسقاط حق رجوع به سایر مسوولین برات نیست.

اقامه کننده دعوا ملزم نیست ترتیب ظهر نویسی را از حیث تاریخ رعایت کند وضامنی که ضمانت برات دهنده یا محال علیه یا ظهر نویس را کرده فقط با کسی مسئولیت تضامنی دارد که از او ضمانت نموده است.

لذا با توجه به ماده فوق الذکر مسوولیت هر یک از امضاء کنندگان چک به تفکیک توضیح داده می شود؛

الف- صادر کننده چک :

ایشان چک را ایجاد می کند و به دارنده آن تسلیم می نماید و با صدور چک باعث ایجاد مسئولیت برای انجام دستور پرداخت خواهد شد و چنانچه دستور او در سر رسید انجام نگیرد مسئول خسارت وارده به دارنده آن می باشد، زیرا نمی توان سند را به جریان گذاشت و مسئولیت اجرای آن را به عهده نگرفت

ب- ظهر نویسان چک :

ظهر نویس، دارنده ی چکی است که چک خود را به وسیله ظهر نویسی به دیگری انتقال می دهد.

ظهر نویسی فقط یک انتقال طلب ساده نیست، بلکه ظهر نویس پرداخت وجه چک را هم تضمین می کند. با انتقال چک رابطه بین ظهر نویس و دارنده چک قطع نمی شود، بلکه ظهر نویس در مقابل دارنده جدید چک و دارنده بعدی ضامن پرداخت است (ماده 249 قانون تجارت)

ج-ضامین چک

قانون چک در خصوص ضامین مقرراتی را ذکر ننموده، بلکه اجازه داده با رجوع به قانون تجارت این مهم حل شود.

در این خصوص بند آخر ماده 249 قانون تجارت مقرر می دارد: ((ضامن که ضمانت برات دهنده یا محال علیه یا ظهر نویس را کرده با کسی مسئولیت تضامنی دارد که از او ضمانت نموده است.)) بنابراین، مسئولیت ضامن برات یا چک، بسته به این است که از چه کسی ضمانت نموده است.

مختصر به زبان ساده

احتمالا همه با چک و سفته آشنایی دارید

منظور از ظهر نویسی چک و سفته در متم بالا امضای پشت چک و سفته می باشد

در مواردی شما چکی را از شخصی میگیرید و میخواهید به شخص دیگری انتقال دهید که پشت آن را امضا میکنید معمولا و به صورت عامیانه به این عمل ظهر نویسی می گویند

البته صرف امضای چک که در وجه شما صادر شده شامل این مورد نمیگردد ولی مثلا آقای الف چکی صادر میکند و تحویل آقای ب میدهد آقای ب الف را قبول نداشته و می گوید احتمالا چک الف اعتباری ندارد چون قبلا بد حسابی کرده در اینجا آقای ج پشت چک را به عنوان ضمانت امضاء میکند به این عملی که ج انجام داده ظهر نویس میگویند که معمولا مسئولیت تضامنی ایجاد میکند

مسئولیت تضامنی یعنی اینکه ب میتواند علیه هم الف و هم ج بابت طلب خود طرح دعوا نماید

نکته: بابت ظهر نویسی حتما باید تا 15 روز از تاریخ چک در مواردی تا 45 روز علیه ظهر نویس اقدام کند در صورتی که این موعد اقدام نکند مسئولیت ضامن بلا اثر میشود